

Dialysecentrum Isala

Dialysecentrum van de Isala klinieken

Dialysecentrum

Nu u gaat dialyseren, zult u merken dat u van verschillende zorgverleners veel informatie krijgt. Omdat wij ons realiseren dat er soms wel erg veel informatie in één keer op u afkomt, hebben wij de meeste informatie over ons dialysecentrum samengevat in deze brochure. U kunt alles dan thuis op uw gemak doorlezen, eventueel samen met uw familieleden. Het doel dat we met dit boekje willen bereiken, is dat u een goed inzicht heeft in de organisatie, de afspraken en mogelijkheden op ons dialysecentrum.

In dit boekje staan veel zaken die wellicht een mondelinge toelichting nodig hebben. De medewerkers van het dialysecentrum zijn graag bereid u deze toelichting te geven en natuurlijk uw verdere vragen te beantwoorden.

Het dialysecentrum van de Isala klinieken bestaat uit drie afdelingen en één polikliniek. Het dialysecentrum is op twee locaties gevestigd.

- De afdeling Centrumdialyse beschikt over 34 dialysestations voor hemodialyse. De afdeling is verdeeld in drie units (eenheden). Deze afdeling bevindt zich op locatie Sophia, A2.35 (gebouw A, tweede verdieping, kamer 35).
- De afdeling Hotel- & Thuisdialyse beschikt over twaalf dialysestations voor hemodialyse. Hier worden patiënten gestimuleerd en geïnstrueerd tot maximale zelfredzaamheid. De afdeling Hotel- & Thuisdialyse bevindt zich op locatie Weezenlanden, Po.16 (gebouw P, begane grond, kamer 16).
- De afdeling Peritoneaaldialyse biedt de mogelijkheid tot CAPD (continue ambulante peritoneaaldialyse) en APD (automatische peritoneaaldialyse). Zowel CAPD als APD zijn dialysebehandelingen

die in de thuissituatie worden uitgevoerd. Deze afdeling bevindt zich op locatie Sophia, A2.35 (gebouw A, tweede verdieping, kamer 35).

- Op de polikliniek Nefrologie komen patiënten met nierfunctiestoornissen door diabetes of hoge bloeddruk of nierproblemen als stenen, cysten en nierontstekingen. De polikliniek Nefrologie bevindt zich op locatie Sophia, P3.81 (gebouw P, derde verdieping, kamer 81).

Behandelingsmogelijkheden

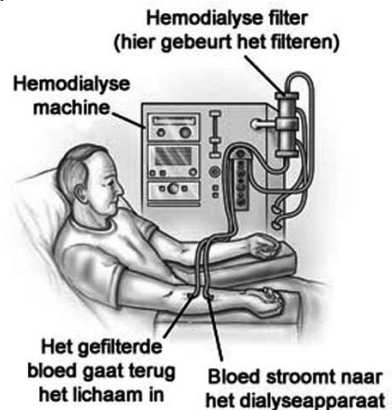
In ons dialysecentrum zijn verschillende vormen van behandeling mogelijk. Hieronder staan ze op een rijtje.

Kunstnierbehandeling

Bij kunstnierbehandeling (hemodialyse) wordt 'vuil' bloed uit uw lichaam gepompt naar de kunstnier, waarin het bloed gezuiverd wordt. Vervolgens wordt het schone bloed aan u teruggegeven. Er zijn in ons centrum drie vormen van kunstnierbehandeling mogelijk:

- hemodialyse op het centrum (dag en nacht)
- hemodialyse op de hoteldialyse
- hemodialyse thuis (dag en nacht).

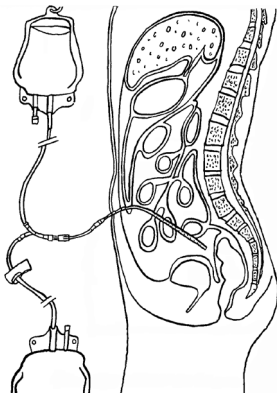
Bij hemodialyse wordt 'vuil' bloed uit uw lichaam gepompt naar de kunstnier.

Buikspoeling

Bij buikspoeling (peritoneaaldialyse) wordt spoelvloeistof via een slangetje in de buik gebracht. Deze vloeistof blijft een aantal uren in de buik en de afvalstoffen in het bloed gaan door het buikvlies naar de spoelvloeistof. De 'vuile' spoelvloeistof laat u weer weglopen. Er zijn in ons centrum drie behandelingsvormen mogelijk:

- CAPD: meerdere handmatige wisselingen overdag
- APD: meerdere wisselingen in de nacht aan een machine
- een combinatie van beide.

Bij peritoneaaldialyse wordt spoelvloeistof via een slangetje in de buik gebracht.

Onze kijk op zorg

In ons dialysecentrum stimuleren we de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van iedere patiënt. Dit betekent dat u alles wat u zelf kunt doen, ook zo veel mogelijk zelf doet. Denk hierbij aan wegen, het beddengoed voor uw stoel pakken en na dialyse weer opruimen of bijvoorbeeld uw shunt afdrukken. Uiteraard houden wij rekening met uw individuele behoeften, mogelijkheden, beperkingen en situatie op dat moment.

Met wie krijgt u op de dialyseafdeling te maken?

Hieronder stellen we de zorgverleners voor met wie u in ons centrum te maken kunt krijgen.

Nefroloog

De nefroloog is een medisch specialist op het gebied van nierziekten. Hij komt minimaal één keer per veertien dagen (tijdens de eerste dialyse van die week) bij alle patiënten langs; dit wordt 'visite lopen' genoemd. Tijdens de visite wordt uw dialysebehandeling beoordeeld en zo nodig bijgesteld. Ook kunt u met de nefroloog overleggen over uw medische problemen die te maken hebben met de dialysebehandeling. Verder kunt u uw recepten aanvragen en andere vragen aan uw arts stellen. Daarnaast is er uiteraard tijdens elke dialyse een nefroloog beschikbaar voor acute problemen.

Soms zijn er redenen waarom een andere nefroloog uw behandeling, al dan niet tijdelijk, overneemt:

- als u wordt opgenomen op de verpleegafdeling Nefrologie
- als u start met hemodialyse en niet geplaatst kunt/wilt worden in de groep van de nefroloog die u tot dan toe behandelde
- bij wisseling van behandelingsvorm, bijvoorbeeld als u vanuit de predialyse start met de hemodialyse
- als u al dialyseert en verandert van dialyседag
- als u al dialyseert en verandert van dialysevorm, bijvoorbeeld als u van het hemodialysecentrum naar de hoteldialyse of nachtelijke hemodialyse gaat.

Dialyseverpleegkundigen

In ons dialysecentrum werken gespecialiseerde dialyseverpleegkundigen en verpleegkundigen die in opleiding zijn tot dialyseverpleegkundige. De dialyseverpleegkundigen zijn verant-

woordelijk voor de uitvoering van uw behandeling. In ons centrum zult u ook af en toe te maken krijgen met stagiaires van de verpleegkundeopleiding (HBO-V) en andere opleidingen, zoals diëtetiek.

U zult veel verschillende dialyseverpleegkundigen zien. Om de continuïteit van uw zorg te waarborgen krijgt u een eerst verantwoordelijke verpleegkundige (evv'er) toegewezen. Deze verpleegkundige is uw aanspreekpunt voor allerlei zaken. Zij is op de hoogte van uw situatie en heeft bij voorkeur wekelijks contact met u tijdens uw dialyse.

Zorgassistentes

De zorgassistentes zijn verantwoordelijk voor het verstrekken van eten en drinken, regelen uw taxivervoer, zorgen voor het vervoer naar andere afdelingen, zetten de dialysebenodigdheden klaar en helpen de verpleegkundigen op de zalen.

Diëtiste

De diëtiste geeft u advies en informatie over uw dieet. Samen met u stelt zij het dieet samen waarbij ze rekening houdt met uw persoonlijke wensen.

Maatschappelijk werker

Bij de maatschappelijk werker kunt u terecht als u problemen ondervindt rond bijvoorbeeld huisvesting, werk, financiële zaken, vergoedingen, vakantie. Maar ook om te praten over uw veranderde leefomstandigheden, uw moeite, zorg of acceptatie met betrekking tot uw ziekte.

Secretaresses

De secretaresses van ons centrum verzorgen de administratie, het aanvragen en verwerken van bloedonderzoek en andere onderzoeken. Zij zorgen voor het aanvragen van pre-transplantatieonderzoeken en bereiden spreekuren voor. Ook houden ze dialysegegevens bij en verwerken of corresponderen dit met andere instellingen.

Dialysetechnicus

De dialysetechnicus onderhoudt de apparatuur en lost storingen op.

Geestelijk verzorger

Aan ons centrum is ook een geestelijk verzorger verbonden. U kunt via de verpleegkundige op de dialyseafdeling een afspraak maken.

Openingstijden

Het dialysecentrum is 24 uur per dag geopend, behalve van zaterdag 22.00 uur tot zondag 22.00 uur. Voor vragen kunt u tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 8.00 uur tot 17.00 uur contact opnemen met het secretariaat via telefoonnummer (038) 424 25 30. Buiten deze uren en op zondag kunt u in spoedgevallen contact opnemen met de bereikbare dienst van de hemodialyseafdeling. Deze is bereikbaar via de receptie van het ziekenhuis op telefoonnummer (038) 424 50 00. U kunt dan vragen naar de bereikbare dienst van de hemodialyse. Deze en andere belangrijke telefoonnummers vindt u achterin deze brochure.

Let op! Voor lichamelijke klachten die niet met de dialyse te maken hebben, wordt u verzocht contact op te nemen met uw huisarts of de huisartsenpost.

Aansluitijden

Op de afdeling Centrumdialyse worden per dag gemiddeld 55 patiënten behandeld. Om te voorkomen dat iedereen tegelijkertijd komt en onnodig lang moet wachten, werken we in ons centrum met zogenoemde aansluitijden. Dit is het tijdstip waarop u wordt verwacht. Wanneer u op de afdeling Centrumdialyse komt, kunt u plaatsnemen in de wachtruimte. U wordt dan op het afgesproken tijdstip opgehaald door de verpleegkundige.

De aansluitijden van de afdeling Centrumdialyse:

- tussen 8.15 en 9.30 uur
- tussen 14.30 en 15.30 uur.

Eten en drinken

Koffie wordt geserveerd tussen 9.30 en 10.30 uur, soep en een tussendoortje rond 11.00 uur. Voorafgaand aan elke dialyse kunt u een keuze maken welk tussendoortje u die dag wilt eten. In ons centrum hebben we gekozen voor zoutloze soep omdat dit gezonder is.

Om 11.30 uur gaat de zorgassistente rond met de broodserverwagen. U kunt dan op dat moment een keuze maken wat u wilt eten, tenzij de nefroloog u heeft verteld dat u om medische redenen niet mag eten tijdens de dialysebehandeling. Het is natuurlijk ook mogelijk om na afloop van de dialyse te eten. Als uw bloeddruk laag is, is het zelfs beter dat u na de dialyse gaat eten.

Voor de middaggroep zijn de volgende tijden van toepassing: koffie om 15.30 uur, soep om 16.30 uur en de broodmaaltijd om 17.00 uur.

Medicijnen

Medicijnen vormen een belangrijk onderdeel van uw behandeling, omdat de dialysebehandeling alleen onvoldoende is om alle afvalstoffen volledig af te voeren. Hieronder geven we een overzicht van enkele veelgebruikte medicijnen.

Fosfaatverlagende medicijnen

Deze zorgen ervoor dat het teveel aan fosfaat in de voeding niet in het bloed komt. Zo wordt een snelle ontkalking van het bot tegengegaan. U moet deze medicijnen dan ook tijdens de maaltijd innemen. Aluacol, fosrenol, renagel en calciumcarbonaat zijn hiervoor de meest voorgeschreven medicijnen.

Calciumverhogende medicijnen

Deze zorgen ervoor dat calciumgehalte in het bloed niet te veel daalt. Ook dit is belangrijk om ontkalking van het bot te voorkomen. Een voorbeeld is vitamine D-achtige stoffen, zoals etalpa. Deze bevorderen de opname van calcium uit het voedsel.

Kaliumbindende medicijnen

Deze zorgen ervoor dat het kalium uit het voedsel niet te veel wordt opgenomen in het bloed. Resonium en zerolit zijn het bekendst. Deze medicijnen moet u tijdens de maaltijd innemen, want de werkzaamheid is dan het grootst.

Bloeddrukverlagende medicijnen

Vaak is een te grote hoeveelheid vocht in het lichaam de oorzaak van hoge bloeddruk bij dialysepatiënten. Bloeddrukverlagende medicijnen worden meestal voorgeschreven als de bloeddruk onvoldoende daalt door dialyse en dieet.

Erythropoëtine

Dit is een eiwit dat bloedarmoede kan behandelen. Omdat bij dialysepatiënten de nieren zelf niet genoeg erythropoëtine meer maken, hebben zij vaak klachten van ernstige bloedarmoede. Daarom wordt tijdens de dialyse erythropoëtine toegediend. Dit geneesmiddel werkt vaak beter als er ook ijzer wordt toegediend in de vorm van staatabletten bij peritoneaaldialyse of via een infuus bij hemodialyse.

Hepatitis B-vaccinatie

Dit is een vaccinatie tegen leverontsteking. Voor u van belang, omdat de aandoening via bloedcontact overdraagbaar is.

Tip! Omdat u misschien weinig mag drinken, is het verstandig om de medicijnen zo veel mogelijk in te nemen als u toch een kop koffie, thee of soep neemt. Daarmee voorkomt u overmatig vochtgebruik. Staatabletten moet u echter op nuchtere maag innemen en fosfaatverlagende en kaliumbindende middelen tijdens de maaltijden en/of tussendoortjes.

Als u nieuwe medicijnen krijgt voorgeschreven via uw huisarts en/of andere medisch specialist, moet u dit te allen tijde doorgeven aan uw evv'er (eerst verantwoordelijke verpleegkundige) van het dialysecentrum.

Medische controles

Bij de hemodialyse vinden er volgens een vast schema op dialysedagen onderzoeken plaats:

- elke maand bloedonderzoek (GPP)
- elke maand na GPP medicijncontrole
- elke drie maanden een onderzoek van 24-uurs urine
- elk jaar een hartfilmpje (ECG)
- elk jaar vaatdiagnostiek
- elke jaar lichamenlijk onderzoek.

Bezoektijden

Ons centrum heeft geen vaste bezoektijden. Dat betekent dat u bijna altijd bezoek kunt ontvangen. Tijdens de handelingen die nodig zijn om u en uw medepatiënten aan en/of af te sluiten van de dialyseapparatuur, wordt het bezoek gevraagd plaats te nemen in de wachtruimte. Dit geldt uiteraard ook als er calamiteiten en complicaties optreden van u of uw medepatiënt tijdens de behandeling en tijdens de artsensite.

Activiteiten tijdens dialyse

Tijdens de dialyse zit u in een speciale dialysetoel. U kunt televisie kijken of een tijdschrift of krant lezen. Ons centrum heeft abonnementen op verschillende kranten en tijdschriften. Ook organiseren vrijwilligers regelmatig activiteiten tijdens de dialyse zoals een bingo. Daarnaast kunt u tijdens de dialyse gebruikmaken van de stoelfietsen. De verpleegkundige kan u hier alles over vertellen.

Ontruimingsplan

Zoals iedere afdeling binnen het ziekenhuis heeft ook het dialysecentrum een ontruimingsplan. Hierin staat beschreven hoe en op welke manier de afdeling in het geval van een calamiteit wordt ontruimd. Het ontruimingsplan, dat tot stand is gekomen in samenwerking met de afdeling Bedrijfshulpverlening, wordt regelmatig nagekeken om te bezien of de gegevens nog up-to-date zijn. Ook vindt er ieder jaar een ontruimingsoefening plaats, zodat de medewerkers getraind blijven in het ontruimen.

Dialyseren en vakantie

Ondanks dat u dialyseert, zijn er mogelijkheden om op vakantie te gaan. Ons dialysecentrum beschikt over een lijst van andere centra in Nederland en Europa waar u tijdens een vakantie kunt dialyseren. Met een van de verpleegkundigen kunt u daarover afspraken maken. Doe dit ruim voor uw geplande vakantie!

De Nierstichting Nederland biedt reizen aan voor dialyserenden, hun partners en kinderen. De reis, het verblijf, de dialyse en de excursies staan in de vakantiekrant van de Nierstichting.

Hepatitis B?

Hepatitis B is een besmettelijke leverziekte die het gevolg is van een (chronische) infectie met het hepatitis B-virus. Om besmetting van andere mensen in ons centrum te voorkomen worden patiënten met deze infectie apart gedialyseerd in de zogenoemde HBsAg-positieve kamer.

In het buitenland geweest?

Als u op vakantie bent geweest in het buitenland, bestaat er een kleine kans dat u een bepaalde bacterie – de MRSA-bacterie – heeft meegenomen uit het buitenlandse ziekenhuis waar u gedialyseerd heeft. Vandaar dat u bij terugkomst gedurende drie dagen in een aparte kamer wordt gedialyseerd, totdat de kweken die bij u afgenomen worden, bekend zijn. Als de kweken negatief zijn, mag u weer op uw eigen zaal dialyseren.

Klachten en opmerkingen

Ondanks dat de medewerkers in ons dialysecentrum er alles aan doen om het u naar de zin te maken, kan het zijn dat u een klacht heeft. De snelste oplossing is doorgaans dat u uw klacht rechtstreeks bespreekt met degene die naar uw mening deze klacht heeft veroorzaakt. Mocht u er met deze persoon niet uitkomen, dan kunt u vragen naar de verantwoordelijke leidinggevende. In veel gevallen kan op deze manier een oplossing voor uw klacht worden gevonden. Als dit niet het geval is, kunt u een officiële klacht indienen. Hierover kunt u meer lezen in de folder 'Een klacht, en dan?' die u in de predialysefase uitgereikt heeft gekregen. Mocht u de folder niet (meer) hebben, dan kunt u deze opvragen bij de verpleegkundige of bellen met de klachtenfunctionaris van het ziekenhuis via (038) 424 42 76.

Zoals gezegd, doen we er alles aan om het u naar de zin te maken. Wanneer u suggesties heeft om bepaalde zaken op de afdeling te verbeteren, kunt u deze noteren op een verbeterformulier en vervolgens deponeren in de verbeterbus. Zowel de verbeterformulieren als de verbeterbus kunt u vinden in de wachtruimte. U wordt uiteraard geïnformeerd of uw voorstel uitgevoerd gaat worden.

Stichting Renine

Dialyse is een kostbare behandelmethode. De behoefte aan dialyse neemt nog steeds toe. Om goed te kunnen voldoen aan de toekomstige dialysebehoeften, hebben artsen, ziekenhuizen en overheid gegevens nodig van alle dialysepatiënten. Stichting Renine verzamelt deze gegevens en brengt jaarlijks een anoniem rapport uit. Ook krijgt u schriftelijk de vraag of een aantal gegevens van u verwerkt mogen worden door Stichting Renine. Uiteraard uitsluitend voor vertrouwelijk en beroepsmatig gebruik.

Patiëntenverenigingen

In de predialysefase heeft u al kennis kunnen maken met het informatiemagazine 'Diapost' van de Zwolse nierpatiëntenvereniging.

Via telefoon of e-mail kunt u contact opnemen:

- telefonisch met mw. T.J. Dalebout (ledenadministratie): (0572) 36 14 24
- per e-mail: nierpvz@hotmail.com.

Daarnaast bestaan de landelijke Nierstichting Nederland (NSN) en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN). Hieronder staan de gegevens.

Nierstichting Nederland

Postbus 2020

1400 DA Bussum

Groot Hertoginnelaan 34

1405 EE Bussum

t (035) 697 80 00

Informatielijn nierziekten: 0800 388 00 00 (gratis)

www.nierstichting.nl

Nierpatiënten Vereniging Nederland

Postbus 284

1400 AG Bussum

Groot Hertoginnelaan 34

1405 EE Bussum

t (035) 691 21 28

www.nvn.nl

e-mail: info@nvn.nl

Luistertelefoon voor nierpatiënten en hun omgeving:

t 0800 022 66 67 (gratis)

maandag t/m vrijdag: 11.00 tot 15.00 uur, maandagavond: 19.00 tot 22.00 uur

Tot slot

We hopen dat u na het lezen van deze brochure meer inzicht heeft gekregen in het dialysecentrum van de Isala klinieken. Heeft u vragen of wilt u meer informatie over een bepaald onderwerp, aarzel dan niet om aan uw behandelend nefroloog of aan de verpleegkundigen uitleg te vragen. Zij zullen u graag te woord staan.

Isala klinieken

Locatie Sophia

Dokter van Heesweg 2

8025 AB Zwolle

Postbus 10400

8000 GK Zwolle

t (038) 424 50 00

Locatie Weezenlanden

Groot Wezenland 20

8011 JW Zwolle

Postbus 10500

8000 GM Zwolle

t (038) 424 50 00

- Dialysecentrum, algemene nummer tijdens kantooruren:
t (038) 424 25 30
- buiten kantooruren:
t (038) 424 50 00 en vragen naar de bereikbare dienst van de hemo-
dialyseafdeling

Telefoonnummers van de zalen:

- zaal 1: (038) 424 26 37
- zaal 2: (038) 424 21 61
- zaal 3: (038) 424 27 27
- zaal 4: (038) 424 20 56
- hotel: (038) 424 25 89
- PD: (038) 424 22 92

Secretariaat dialysecentrum:

t (038) 424 25 30 of (038) 424 21 96

Polikliniek Nefrologie:

t (038) 424 55 44

www.isala.nl

Het Dialysecentrum Isala is HKZ-gecertificeerd.

Verantwoording tekst

Deze brochure is samengesteld door het dialysecentrum in samenwerking met de stafdienst Concerncommunicatie van de Isala klinieken. Waar 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden en omgekeerd.

